

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О. Б. Жильцов
20 15 року

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

ОЦІНКА БІЗНЕСУ ТА УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ КОМПАНІЇ

Спеціальність 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування»

Інститут суспільства

Київ 2015

Робоча програма **Оцінка бізнесу і управління вартістю компанії** для студентів галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування» спеціальності 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування»

Укладач:

Федотов Олександр Олександрович, доцент кафедри управління та Інституту суспільства Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат економічних наук

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри (циклової комісії) управління

Протокол від "10" серпня 2015 року № 1

Завідувач кафедри (голова циклової комісії) управління

 (Поспелова Т.В.)

Зміст

Пояснювальна записка.....	4
Структура програми навчальної дисципліни.....	7
I. Опис предмета навчальної дисципліни.....	8
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	9
III. Програма.....	10
Змістовний модуль I. Теоретичні основи інноваційного менеджменту ...	11
Змістовний модуль II. Зміст та особливості інноваційного менеджменту... 13	
Навчально-методична карта дисципліни «Оцінка бізнесу і управління вартістю компанії»	
IV. Плани семінарських занять.....	18
V. Завдання для самостійної роботи.....	26
Карта самостійної роботи	28
VI. Індивідуальна навчально – дослідна робота	13
VII. Система поточного та підсумкового контролю.....	14
VIII. Методи навчання.....	19
IX. Методичне забезпечення курсу.....	19
X. Питання до екзамену.....	20
XI. Рекомендована література.....	21
Основна	
Додаткова	

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Оцінка бізнесу і управління вартістю компанії» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою управління на основі освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» відповідно до навчального плану для спеціальності 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування» денної форми навчання.

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій МОН України (Лист №1/9-736 від 06.12.2007 р.) «Про перелік напрямків (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра».

Згідно з навчальним планом спеціальності 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування» загальний обсяг дисципліни «Оцінка бізнесу і управління вартістю компанії» складає 5 залікових кредитів (150 годин), що об'єднує всі види навчальної діяльності студента: аудиторні заняття (32 годин), самостійна робота (80 годин), контрольні заходи (модульний контроль, підсумковий модульний контроль – 38 годин). Вивчення навчальної дисципліни завершується підсумковим модульним контролем у формі екзамену.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма містить 2 змістові модулі.

Кожний змістовий модуль містить за кожною темою, яка входить до даного модуля, опис повного циклу підготовки з теми за змістом, організаційними формами навчання, видами контролю, а також тими компетенціями й професійними функціями, які розвиваються у процесі вивчення кожної теми і сформованість яких визначає результат навчання. Структура опису кожної теми включає: назву теми; основні поняття теми; зміст лекції; зміст семінарських занять з теми; зміст самостійної роботи з теми; зміст індивідуальної роботи з теми; питання або завдання для модульного контролю; список літератури до теми (основний і додатковий).

Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни «Оцінка бізнесу і управління вартістю компанії», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Програма вивчення дисципліни циклу професійної і практичної підготовки «Оцінка бізнесу і управління вартістю компанії» складена у відповідності до місця та значення за структурно-логічною схемою, передбаченою освітньо-професійною програмою магістру з галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування» і охоплює всі змістовні модулі, визначені анотацією для мінімальної кількості годин, передбачених стандартом.

Вивчення дисципліни «Оцінка бізнесу і управління вартістю компанії» передбачає розв'язання низки *управлінських завдань професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації*, зокрема: загальні закономірності та особливості формування, функціонування, розвитку інноваційних процесів в організації та управління ними, діяльності лінійних і функціональних менеджерів та служб управління персоналом.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна «Оцінка бізнесу і управління вартістю компанії» викладається після вивчення дисциплін «Основи менеджменту», «Трудове право», «Менеджмент організацій».

Мета навчальної дисципліни – формування системи теоретичних знань і прикладних умінь і навичок щодо економічного оцінювання та вдосконалення економічного змісту, теорії та практики оцінювання майна, майнових прав і методів розрахунку вартості активів.

Завданням навчальної дисципліни є оволодіння теоретичними знаннями щодо основних засад економічного оцінювання; вивчення порядку, принципів і методів організації оцінювальної діяльності; отримання практичних навичок щодо оцінки об'єктів та виконання оцінювальних процедур.

Предмет – фактори, що впливають на процеси економічного оцінювання, складові оцінювальної діяльності, основні напрямки вирішення проблем, пов'язаних із підвищенням рівня та якості здійснення процедур оцінювання.

У результаті вивчення початкової дисципліни студент повинен володіти такими емпіричними та теоретичними знаннями:

- осмислювати сутність категорії економічна оцінка;
- знати основні засади теорії оцінювання;
- розуміти особливості визначення та використання видів вартості;
- характеризувати методичні підходи до оцінки;
- знати фінансові інструменти, які використовуються в оцінюванні;
- усвідомлювати принципи та основні підходи стандартизації оцінки майна в Україні;
- усвідомлювати принципи оцінки об'єктів у матеріальній формі;
- знати основні нормативи грошової оцінки земельних ділянок; характеризувати методичні підходи до оцінки нематеріальних активів;
- знати фактори, що впливають на величину вартості бізнесу;
- характеризувати підходи і методи, які використовуються для оцінки бізнесу;
- розуміти принципи оцінки ефективності системи управління потенціалом підприємства;
- осмислювати фактори, що впливають на оцінку рівня корпоративної культури підприємства.

Опанувавши навчальну дисципліну, студент повинен, набути такі **компетентності**:

- вміння аналізувати структуру оцінювальної діяльності;

- здатність надавати загальну характеристику принципам економічного оцінювання;
- вміння досліджувати доцільність використання різних видів вартості;
- вміння використовувати існуючі методичні підходи в практиці оцінювання;
- здатність визначати необхідні показники оцінки за допомогою фінансових інструментів;

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Суб'єкти процесу вивчення навчальної дисципліни: студент і викладач вищого навчального закладу у їхній розвивальній педагогічній взаємодії.

Курс – 5	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: 4 кредити</p> <p>Змістові модулі – 2 модулі</p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): 120 годин</p> <p>Тижневих годин: 4 години</p>	<p>Галузь знань: 0306 – «Менеджмент і адміністрування»</p> <p>Шифр та назва спеціальності: 8.03060101 – Менеджмент організацій і адміністрування</p> <p>Другий (магістерський) рівень</p>	<p>Нормативна Рік підготовки: 5 Семестр: 1 Аудиторні заняття: 24 години з них</p> <ul style="list-style-type: none"> — лекції (теоретична підготовка) 12 годин — семінарські заняття – 12 годин — модульний контроль – 8 години — самостійна робота – 60 годин <p>Вид контролю: екзамен</p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудит.	Лек.	Практ.	Сем.	Інд. роб.	Сам. роб.	Підсумк. контроль
Змістовний модуль I.									
Теоретичні основи інноваційного менеджменту									
1	Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів	20	4	2		2		10	
2	Державне регулювання та підтримка інноваційної діяльності	20	4	2		2		10	
3	Організаційні форми і фінансування інноваційної діяльності	20	4	2		2		10	
Разом		60	12	6		6		30	
Змістовий модуль II.									
Зміст та особливості інноваційного менеджменту									
4	Управління інноваційними процесами	20	4	2		2		10	
5	Оновлення техніко-технологічної бази підприємства	20	4	2		2		10	
6	Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства	20	4	2		2		10	
Разом		60	12	6		6		30	
Разом за навчальним планом		120	24	12		12		60	6 мод.контр 30 сем. конт.

III. ПРОГРАМА

Змістовний модуль I.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ БІЗНЕСУ І УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ КОМПАНІЇ

Лекція 1. Теоретичні засади та основні принципи оцінювання (2 години). Поняття оцінки та оцінювальної діяльності. Сутність економічного оцінювання. Визначення терміну "оцінка". Роль оцінювання в економічній життєдіяльності. Класифікація оцінки. Основні принципи класифікації оцінки. Необхідність визначення різних видів оцінки. Програмно-тестові та експертні оцінки. Колективні та індивідуальні, точні та приблизні оцінки. Епізодичні та періодичні оцінки. Сутність суспільних та локальних, простих та складних видів оцінки. Статистична та нестатистична оцінка. Взаємозв'язок між різними видами оцінки, переваги та недоліки кожного з видів. Принципи оцінювання. Конструювання та використання показників. Сутність та основні характеристики принципів оцінювання. Класифікація основних принципів оцінювання. Визначення терміну "показник". Основні функції показників. Вимоги, які пред'являють до показників.

Семінарське заняття 1. Теоретичні засади та основні принципи оцінювання. (2 години)

Лекція 2. Методика оцінювальної діяльності (2 години).

Випадки проведення оцінки майна. Методичне регулювання оцінки майна. Підстави проведення оцінки майна. Набуття права на заняття оціночною діяльністю відповідно до законодавства України. Професійна підготовка оцінювачів. Державний реєстр оцінювачів. Сертифікат суб'єкта оціночної діяльності. Права та обов'язки оцінювачів і суб'єктів оціночної діяльності.

Семінарське заняття 2. Методика оцінювальної діяльності (2 години).

Лекція 3. Оцінка об'єктів у матеріальній формі (2 години). Сутність та загальна характеристика оцінки будівель та споруд. Поняття та ознаки нерухомості. Необхідність використання класифікацій нерухомості. Загальна класифікація нерухомості. Сутність процесів накопичення та дисконтування. Оцінка доходної нерухомості. Аналіз фінансових коефіцієнтів, які використовуються при оцінці об'єктів нерухомого майна. Оцінка вартості нерухомості: сутність та необхідність. Основні аспекти оцінки машин та споруд. Об'єкти оцінки машин та обладнання. Основні підходи до визначення експертної вартості машин і обладнання: витратний, дохідний, порівняльний. Оцінка транспортних засобів. Поняття транспортних засобів. Принципи оцінки автотранспортних засобів. Характеристика різних підходів до оцінювання транспортних засобів, їх використання.

Семінарське заняття 3. Оцінка об'єктів у матеріальній формі (2 години)

Змістовий модуль II.

Зміст та особливості управління вартістю бізнесу

Лекція 4. Оцінка нематеріальних активів (2 години)

Класифікація нематеріальних активів. Сутність поняття нематеріальних активів. Поняття інтелектуальної праці. Основні види нематеріальних активів. Ознаки нематеріальних активів. Класифікація нематеріальних активів за групами. Ціноутворення на нематеріальні активи. Підходи до визначення цін на нематеріальні активи. Різноманітність методик ціноутворення на нематеріальні активи. Узагальнений підхід до ціноутворення на нематеріальні активи. Методика оцінки нематеріальних активів. Основні етапи та процедури оцінювальної діяльності нематеріальних активів. Формування необхідної інформаційної бази для проведення оцінки нематеріальних активів. Вимоги до складення звіту про оцінку нематеріальних активів. Методичні підходи до оцінки нематеріальних активів. Необхідність використання різних підходів до оцінки. Характеристика основних підходів до оцінки нематеріальних активів: витратного; порівняльного; підходу, що базується на капіталізації доходів. Сутність методів оцінки нематеріальних активів. Загальна характеристика та принципи застосування методів оцінки нематеріальних активів.

Семінарське заняття 4. Оцінка нематеріальних активів (2 години)

Лекція 5. Поняття і цілі оцінки бізнесу (2 години). Поняття оцінки бізнесу. Особливості бізнесу, як об'єкта оцінювання. Необхідність і цілі оцінки бізнесу. Види вартості, які визначаються при оцінці бізнесу. Визначення причини і цілі проведення робіт з оцінки. Джерела формування доходу при використанні підприємства: дохід від діяльності підприємства; дохід від розпродажу активів підприємства. Вартість діючого підприємства. Вартість підприємства за активами. Характеристика найбільш часто вживаних видів (стандартів) вартості: ринкової, інвестиційної, ліквідаційної. Фактори, що впливають на величину вартості бізнесу. Основні фактори, що сприяють визначенню вартості бізнесу: попит, поточний і майбутній дохід оцінюваного бізнесу; час; ризик отримання доходів; контроль над бізнесом; ступінь ліквідності активів, обмеження, співвідношення попиту та пропозиції на аналогічні об'єкти. Взаємодія факторів, що впливають на величину вартості бізнесу. Підходи і методи, які використовуються для оцінки бізнесу. Характеристика прибуткового, витратного і порівняльного підходів до оцінки бізнесу. Основні методи доходного підходу. Характеристика методів витратного підходу. Сутність та використання методів порівняльного підходу. Використовування методів оцінювання в практичній діяльності.

Семінарське заняття 5. Поняття і цілі оцінки бізнесу (2 години)

Лекція 6. Оцінка системи управління потенціалом підприємства (2 години)

Забезпеченість підприємства трудовими ресурсами. Оцінка ресурсного забезпечення діяльності підприємства. Використання виробничого потенціалу підприємства. Оцінка ефективності системи управління. Характеристика основних елементів системи управління на підприємстві. Принципи організації управління. Послідовність оцінки системи управління підприємством. Оцінка рівня економічної безпеки підприємства. Поняття економічної безпеки підприємства. Основні види економічної безпеки. Чинники, які необхідно вважати при оцінці загроз діяльності підприємства. Фактори, що впливають на стан функціональної складової економічної безпеки підприємства. Фактори, що впливають на оцінку рівня корпоративної культури підприємства. Поняття корпоративної культури підприємства. Аналіз факторів корпоративної культури. Механізм оцінки корпоративної культури.

Семінарське заняття 6. Оцінка системи управління потенціалом підприємства (2 години)

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ОЦІНКА БІЗНЕСУ ТА УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ КОМПАНІЇ»

Разом: 120 год., лекції – 12 год., семінарські заняття – 12 год.,
самостійна робота – 60 год., модульний контроль – 6 год., підсумковий контроль (екзамен) – 30 год.

Тиждень	I-II	III-IV	V-VI	VII-VIII	IX-X	XI-XII	XIII-XIV	XV-XVI
Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II			
Назва модуля	Теоретичні основи інноваційного менеджменту				Зміст та особливості інноваційного менеджменту			
Кількість балів за модуль	70 балів				70 балів			
Лекції	1	2	3	4	5	6		
Дати								
Теми лекцій	Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів	Державне регулювання та підтримка інноваційної діяльності	Організаційні форми і фінансування інноваційної діяльності	Управління інноваційними процесами	Оновлення техніко-технологічної бази підприємства	Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства		
Теми семінарських занять	Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів (10 балів)	Державне регулювання та підтримка інноваційної діяльності (10 балів)	Організаційні форми і фінансування інноваційної діяльності (10 балів)	Управління інноваційними процесами (10 балів)	Оновлення техніко-технологічної бази підприємства (10 балів)	Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства (10 балів)		
Самостійна робота	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)				Модульна контрольна робота 2 (25 балів)			
Підсумковий контроль	Екзамен (40 балів)							

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
Змістовний модуль I
Теоретичні основи оцінки вартості бізнесу

Семінарське заняття 1.

Тема: Теоретичні засади та основні принципи оцінювання (2 години)

План заняття:

- I. Теоретична частина.
 - 1. Поняття оцінки та оцінювальної діяльності.
 - 2. Класифікація оцінки.
 - 3. Принципи оцінювання.
 - 4. Конструювання та використання показників.
- II. Перевірка виконання самостійної роботи.
- III. Навчальна дискусія.
 - Основна література: [1, 2]
 - Додаткова: : [9; 10; 31; 33; 39; 40].

Семінарське заняття 2.

Тема: Методика оцінювальної діяльності (2 години)

План заняття:

- I. Теоретична частина.
 - 1. Бази оцінки. Види вартості. Особливості визначення та використання видів вартості.
 - 2. Методичні підходи до оцінки.
 - 3. Фінансові інструменти в оцінюванні.
 - 4. Принципи та основні підходи стандартизації оцінки майна в Україні
- II. Перевірка виконання самостійної роботи.
- III. Навчальна дискусія.
 - Основна література: [1, 2]
 - Додаткова: [1-11, 15, 28, 37]

Семінарське заняття 3.

Оцінка об'єктів у матеріальній формі (2 години)

План заняття:

- I. Теоретична частина.
 - 1. Сутність та загальна характеристика оцінки будівель та споруд.
 - 2. Основні аспекти оцінки машин та споруд.
 - 3. Оцінка транспортних засобів.
- II. Перевірка виконання самостійної роботи.
- III. Навчальна дискусія.
 - Основна література: [2, 3]
 - Додаткова: [6; 21; 24; 34; 38 – 40]

Змістовний модуль II.
Зміст та особливості управління вартістю бізнесу

Семінарське заняття 4.
Оцінка нематеріальних активів (2 години)

План заняття:

- I. Теоретична частина.
 - 1.Класифікація нематеріальних активів.
 - 2.Ціноутворення на нематеріальні активи.
 - 3.Методика оцінки нематеріальних активів.
 - 4.Методичні підходи до оцінки нематеріальних активів.
- II. Перевірка виконання самостійної роботи.
- III. Навчальна дискусія.
 - Основна література: [1, 2]
 - Додаткова: [12, 15, 21, 26, 31]

Семінарське заняття 5.
Поняття і цілі оцінки бізнесу (2 години)

План заняття:

- I. Теоретична частина.
 - 1.Основні характеристики бізнесу як об'єкта оцінювання.
 - 2.Види вартості, які визначаються при оцінці бізнесу.
 - 3.Фактори, що впливають на величину вартості бізнесу.
 - 4.Підходи і методи, які використовуються для оцінки бізнесу.
- II. Перевірка виконання самостійної роботи.
- III. Навчальна дискусія.
- IV. Модульний контроль знань.
 - Основна література: [2, 3]
 - Додаткова: [12-18, 23-25, 32-37]

Семінарське заняття 6.
Оцінка системи управління потенціалом підприємства (2 години)

План заняття:

- I. Теоретична частина.
 - 1.Сутність та оцінка основних складових потенціалу підприємства.
 - 2.Оцінка ефективності системи управління.
 - 3.Оцінка рівня економічної безпеки підприємства.
 - 4.Фактори, що впливають на оцінку рівня корпоративної культури підприємства.
- II. Перевірка виконання самостійної роботи.
- III. Навчальна дискусія.
 - Основна література: [1, 2]
 - Додаткова: [12, 18, 20, 23, 25, 28, 31, 39]

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Необхідним елементом успішного засвоєння матеріалу навчальної дисципліни є самостійна робота студентів із вітчизняною та закордонною спеціальною економічною літературою, нормативними актами з питань державного регулювання економіки, даними офіційної статистики.

Основні види самостійної роботи студента:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Вивчення основної та додаткової рекомендованої літератури.
3. Робота з законодавчими, нормативними та інструктивними матеріалами.
4. Вивчення основних термінів та понять за темами дисципліни.
5. Підготовка до семінарських занять.
6. Контрольна перевірка кожним студентом особистих знань за запитаннями для самоконтролю.

Змістовний модуль I

Теоретичні основи оцінки вартості бізнесу

Тема 1. Теоретичні засади та основні принципи оцінювання

1. Порівняльна характеристика визначень терміну "оцінка" різними авторами.
2. Вплив тіньової економіки на економічне оцінювання.
3. Що впливає на вимоги, які пред'являють до показників?

Тема 2. Методика оцінювальної діяльності

1. Чим відрізняються ринкові та неринкові бази оцінки?
2. У чому складаються переваги та недоліки методичних підходів до оцінки майна і майнових прав?
3. Докладна характеристика показників майбутньої вартості грошової одиниці та майбутньої вартості ануїтету.
4. Класифікація принципів проведення стандартизації оцінки майна

Тема 3. Оцінка об'єктів в матеріальній формі

1. У чому полягають особливості нерухомості як об'єкта оцінювання в матеріальній формі?
2. Принципи класифікації об'єктів нерухомого майна.
3. З якою метою проводять аналіз фінансових коефіцієнтів, які використовуються при оцінці об'єктів нерухомого майна?
4. Порівняльний аналіз підходів щодо визначення експертної вартості машин і обладнання.
5. У чому полягають принципи використання різних підходів до оцінювання?

Змістовний модуль II.

Зміст та особливості управління вартістю бізнесу

Тема 4. Оцінка нематеріальних активів

1. Основні види інтелектуальної діяльності.
2. Підходи до визначення цін на нематеріальні активи.

3. Основні заходи щодо формування необхідної інформаційної бази для проведення оцінки

Тема 5. Поняття і цілі оцінки бізнесу

1. Особливості бізнесу, як об'єкта оцінювання.
2. Принципи оцінювання бізнесу.
3. Вартість підприємства по активах.
4. Характеристика методів витратного підходу

Тема 6. Оцінка системи управління потенціалом підприємства

1. Забезпеченість підприємства трудовими ресурсами.
2. Принципи організації системи управління на підприємстві.
3. Чинники, які необхідно вважати при оцінці загроз діяльності підприємства

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і перелік виконання самостійної роботи студентами, подано у таблиці.

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль до теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовний модуль I. Теоретичні основи оцінки вартості бізнесу			
Тема 1. Теоретичні засади та основні принципи оцінювання (10 год.)	Семінарське заняття, підсумкове тестування	5	I-II
Тема 2. Методика оцінювальної діяльності (10 години)	Семінарське заняття, підсумкове тестування	5	II-III
Тема 3. Оцінка об'єктів в матеріальній формі (10 години)	Семінарське заняття, підсумкове тестування, модульний контроль	5	IV-V
Змістовий модуль II. Зміст та особливості управління вартістю бізнесу			
Тема 4. Оцінка нематеріальних активів (10 години)	Семінарське заняття, підсумкове тестування	5	VI-VII
Тема 5. Поняття і цілі оцінки бізнесу (10 години)	Семінарське заняття, підсумкове тестування	5	VIII-IX
Тема 6. Оцінка системи управління потенціалом підприємства (10 години)	Семінарське заняття, модульний контроль, підсумкове тестування	5	IX-X
Разом 60 год.	Разом 30 балів		

VII ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА –
не передбачено навчальним планом.

**VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ
ЗНАНЬ**

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Оцінка бізнесу і управління вартістю компанії» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок: збільшення кількості підсумкових балів до 100 балів.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види і терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у таблицях.

***Розрахунок рейтингових балів
за видами поточного (модульного) контролю***

№ зп	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
			Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид
1	Відвідування лекцій	-	-	-	-	-
2	Відвідування семінарських занять	-	-	-	-	-
3	Виконання завдання для самостійної роботи (домашнього завдання)	5	3	15	3	15
4	Робота на семінарському занятті (в т.ч. доповідь, виступ, повідомл., дискусія)	10	3	30	3	30
5	Опрацювання фахових видань (в т.ч. першоджерел)	10				
6	Написання реферату	15				
7	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25
8	Виконання тестового контролю, експрес-контроль	-	-	-	-	-
9	Творча робота (в т.ч. есе)	20				
	Макс. кількість балів за видами діяльності студента (МВ)			70		70

**Методика розрахунків
модульної і семестрової оцінок студента**

№ зп	Оцінка студента	Макс. оцінка	Модуль 1		Модуль 2	
1	Максимальна підсумкова модульна оцінка (ММ)			70		70
2	Фактична кількість балів студента за змістовими модулями (приклад) (ФБ)			40		55
3	Максимальна підсумкова семестрова модульна оцінка (МС)	60				
4	Залікова рейтингова оцінка (Е)	40				
5	Підсумкова модульна оцінка студента $M = \text{ФБ} / \text{МВ} * \text{ММ}$			34		47
6	Підсумкова семестрова мод. оцінка $C = \Sigma(\text{ФБ}) / \Sigma(\text{МВ}) * \text{МС}$					40
7	Підсумкова семестрова рейтингова оцінка $P = C + E$					80/C

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- *Методи усного контролю:* індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- *Методи письмового контролю:* модульне письмове тестування, підсумкова письмове тестування, звіт, реферат.
- *Комп'ютерного контролю:* тестове опитування.
- *Методи самоконтролю:* уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Порядок переведення рейтингових показників успішності у систему оцінювання ECTS

Оцінка ECTS	Значення оцінки	Оцінка за шкалою університету	Оцінка за національною шкалою	
A	Відмінно – відмінний рівень знань в межах обов'язкового матеріалу	90 – 100 балів	відмінно	Зараховано
B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань в межах обов'язкового матеріалу	82 – 89 балів	добре	
C	Добре – в цілому добрий рівень знань з незначною кількістю помилок	75 – 81		
D	Задовільно – посередній рівень знань із значною кількістю помилок	69 – 74	задовільно	
E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань	60 – 68		
FХ	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань з можливістю перескладання за умови самостійного опрацювання	35 – 59	незадовільно	Незараховано
F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань, що вимагає повторного вивчення дисципліни	1 – 34		

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульних контрольних робіт.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

IX. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (Power Point – презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: вправи, психодіагностика, ділові ігри, тренінги.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;

- засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);
- завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Оцінка бізнесу і управління вартістю компанії».

XI. ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. У чому полягає сутність економічного оцінювання?
2. Які існують принципи класифікації оцінки?
3. У чому полягає сутність принципів оцінювання?
4. Охарактеризуйте ринкові та неринкові бази оцінки.
5. У чому відмінності між вартістю та ціною об'єкта власності?
6. Які існують методичні підходи до оцінки?
7. Обґрунтуйте необхідність використання витратного (майнового), доходного та порівняльного підходу оцінки.
8. Які існують фінансові інструменти в оцінюванні?
9. Назвіть основні нормативно-правові акти, що регулюють проведення експертної оцінки в Україні.
10. Приведіть загальну класифікацію нерухомості.
11. Обґрунтуйте необхідність оцінки доходної нерухомості.
12. Які фінансові коефіцієнти використовуються при оцінці об'єктів нерухомого майна?
13. Поясніть сутність основних підходів щодо визначення експертної вартості машин і обладнання.
14. Обґрунтуйте принципи оцінки автотранспортних засобів.
15. Дайте економічну оцінку інтелектуальної праці.
16. Чим відрізняються основні групи нематеріальних активів?
17. Назвіть підходи до визначення цін на нематеріальні активи.
18. Які характерні ознаки процедури оцінювальної діяльності нематеріальних активів?
19. Назвіть вимоги до складення звіту про оцінку нематеріальних активів.
20. Обґрунтуйте визначення бізнесу, як об'єкта оцінювання.
21. Назвіть причини і цілі проведення робіт з оцінки.
22. Які найбільш часто вживані види (стандарти) вартості?
23. Назвіть фактори, що сприяють визначенню вартості бізнесу.
24. Обґрунтуйте сутність та використання методів порівняльного підходу.
25. У чому полягає сутність оцінки стану трудових ресурсів?
26. Характеризуйте основні елементи системи управління.
27. У чому полягають принципи організації управління?
28. Назвіть основні види економічної безпеки.
29. Назвіть фактори, що впливають на стан функціональної складової економічної безпеки підприємства.

ХІІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Асаул А. М. Економіка нерухомості : підручник / А. М. Асаул, І. А. Брижань, В. Я. Чевганова. – К. : Вид. "Лібра", 2004. – 304 с.
2. Дахнова О. Є. Основи економіки : практичний довідник. – Х. : Весна, 2008. – 224 с.
3. Карев В. П. Оценка бизнеса доходным подходом – констатация факта или прогнозное планирование / В. П. Карев, Д. В. Карев // Вопросы оценки. – 2005. – № 1. – С. 15–26.
4. Козодаев М. Оценка и бизнес / М. Козодаев, М. Пылов. – М. : ОЛМА – ПРЕСС Инвест: Институт экономических стратегий, 2003 – 128 с.
5. Котик З. Нерухоме майно та методи його оцінки : навчальне видання. – Л. : Каменяр, 2002. – 95 с.
6. Круш П. В. Оцінка бізнесу : навч. посібн. / П. В. Круш, С. В. Полищук. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 264 с.
7. Куліков П. М. Діагностика стану підприємства : навч. посібн. / П. М. Куліков, О. Є. Попов, А. М. Котов. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. – 228 с.
8. Куриленко Т. Проектне фінансування : підручник / Т. Куриленко. М-во освіти і науки України, Київський ун-т ринкових відносин, Міжнародний ун-т фінансів. – К. : Кондор, 2006. – 206 с.
9. Лебедь Н. П. Оценка имущества и имущественных прав в Украине / Н. П. Лебедь, А. Г. Мендрул, В. Г. Ларцев. – К. : ООО "Информационно-издательская фирма "Принт-экспресс", – 2003. – 715 с.
10. Матюха М. М. Навчальна програма дисципліни "Експертиза та оцінка майна" (для бакалаврів). – К. : МАУП, 2004. – 20 с.
11. Оценка бизнеса : учебн. пособ. / под ред. А. Г. Грязновой, М. А. Федотовой. – М. : Финансы и статистика, 2002. – 320 с.
12. Оценка имущества и имущественных прав в Украине: монография / Н. Лебедь, А. Мендрул, В. Ларцев и др. ; под ред. Н. Лебедь. – К. : ООО "Информационно-издательская фирма "Принт-Экспресс", 2002. – 688 с.
13. Оценка собственности. Часть 1. Оценка недвижимости : учебн. пособ. / под ред. П. Г. Грабового, С. П. Коростелева. – М. : МГСУ, 2003. – 180 с.
14. Оценочная деятельность в экономике : учебн. пособ. – М. : ИКЦ "МарТ" ; Ростов н/Д : Издательский центр "МарТ", 2003. – 304 с.
15. Оцінка бізнесу та нерухомості : навч. посібн. / В. Р. Кучеренко, Я. П. Квач, Н. В. Сментина та ін. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 200 с.
16. Оцінка майна в Україні. Том 1. Нерухоме майно : монографія / Л. І. Вороніна, В. Є. Воротін, В. Г. Лісник и др. – К. : Вид. Европ. ун-ту, 2005. – 217 с.
17. Пересада А. Проектне фінансування : підручник / А. Пересада, Т. Майорова, О. Ляхова; М-во освіти і науки України, КНЕУ. – К. : КНЕУ, 2005. – 733 с.

18. Перович Л. М. Кадастр нерухомості : навч. посібн. / Л. М. Перович, Ю. П. Губар. – Л. : Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 296 с.

19. Ринок нерухомості : навч. посібн. / А. М. Асаул, В. І. Павлов, І. І. Пилипенко та ін. – К. : ІВЦ Держкомстату України, 2004. – 387 с.

20. Руководство по оценке стоимости бизнеса / Фишмен Джей, Пратт Шэннон, Гриффит Клиффорд и др. ; пер. с англ. Л. И. Лопатников. – М. : ЗАО "КВИНТО-КОНСАЛТИНГ". 2000. – 388 с.

21. Сивец С. А. Как оценить имущество : пособие для заказчиков и пользователей оценки / С. А. Сивец, Л. А. Баширова. – Запорожье : Вид. "Полиграф", 2003. – 252 с.

22. Цал-Цалко Ю. С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз / Ю. С. Цал-Цалко. – К. : ЦУЛ 2002. – 360 с.

Додаткова

Ресурси мережі Internet

З українського законодавства	З навчальної дисципліни „Оцінка бізнесу і управління вартістю компанії”
Сервер Верховної Ради України. www.rada.gov.ua/	http://www.cfin.ru/press/management/
ЛигаБизнесИнформ. www.liga.net/	http://www.iteam.ru/publications/strategy/
Нормативні акти України. www.nau.kiev.ua/	http://www.marketing.spb.ru/lib-research/
Податки та бухгалтерський облік. basa.tav.kharkov.ua/	http://www.cfin.ru/press/marketing/
Право. Україна. www.legal.com.ua/cgi-bin/matrix.cgi/pravo.html	http://www.iteam.ru/publications/marketing/
Українське право. www.ukrpravo.com/	http://www.cfin.ru/consulting/
Статистична звітність акціонерних товариств України www.istock.com.ua	http://www.smanagement.ru/
	http://www.Technopark.al.ru